

ga bi morali meriti pri vsem, kar delajo tako zasebno kot javno, drugi pa zato ne, ker ne bodo (ničesar) delali prostovoljno, saj mislijo, da so se še živi odselili na Otoke blaženih.« (Platon, 2004a: 1165–1166).

V skladu z njegovim konceptom vzgoje in izobraževanja se morajo izobraževati tako dečki kot tudi deklice, kar je ena izmed prvih zahtev – in za veliko časa tudi edina – po enakopravnosti spolov v izobraževanju. Platon je prepričan, da so moški in ženske enako upravičeni do opravljanja najvišjih funkcij v državi, saj se med seboj razlikujejo zgolj fizično in ne morebiti tudi intelektualno (ibid.: 1113–1114). Zaradi tega morajo biti moški in ženske deležni enakega izobraževanja in urjenja. Če sta bili moškimi, kot pravi, dani muzična umetnost (*mousiké*) – kamor se spadale tako umetnosti v sodobnem pomenu besede, kot tudi nekatere izmed tistih vsebin, ki so jih kasneje začeli označevati s sintagmo *enkýklios paidéia* oziroma enciklično izobraževanje – in telesno urjenje (*gymnastiké*), potem je, tako Platon: »treba ti dve veščini /*téchnai*/ nakloniti tudi ženskam, prav tako pa tudi to, kar je povezano z vojskovanjem – in nato jih je treba uporabljati na enak način (kot moške).« (ibid.: 1110)

Platon se izrazito zavzema za državljanske vrline političnega življenja, ki jih je potrebno gojiti in ohranjati *vse življenje*. Pravilno vzgojen je tisti, kogar vodi pot »h kreposti /*areté*/ in v dečku zbuja željo in hrepenenje, da bi postal popoln prebivalec polisa ter bi znal s pravico vladati in se pokoravati.« (Platon, 2004c: 1366) Verjame tudi, da so dobri ljudje skoraj zagotovo proizvod oziroma rezultat pravilne vzgoje, sama vzgoja (*paidéia*) pa je, kot sam pravi, »prva od najlepših dobrin, ki so jih lahko deležni najboljši možje.« (ibid.: 1366–1367) Lahko se sicer zgodi, da človek zaide s prave poti ali pa, da vzgoja ni bila primerna, vendar lahko eno in drugo popravimo; vsakdo pa si mora za to prizadevati »vselej, skozi vse življenje, /.../ po (svoji) moči.« (ibid.: 1367) Tako muzična umetnost kot telesno urjenje sta namenjena razvoju človekove osebnosti, osebnosti rasti (Platon, 2004a: 1076).

Institucionalno izobraževanje vladarjev/filozofov poteka neprekinjeno do njihovega petintridesetega leta starosti (posebej zanje se začne, ko so stari dvajset let) (ibid.: 1181). Tisti, ki so prestali vse preizkuse in študije, se morajo zatem petnajst let ukvarjati s praktičnimi zadevami vodenja države, po preteku te dobe, torej ko so stari okrog petdeset let, pa se lahko ponovno ukvarjajo z izobraževanjem, izpopolnjevanjem samih sebe itn. (ibid.: 1183–1184).

Aristotel je bil ob Platonu eden prvih mislecev, ki je sprožil vprašanje, ali je cilj vzgoje in izobraževanja razvoj osebnosti ali gre bolj za pripravljanje posameznika na delo oziroma poklic; ali naj bo izobraževanje